

به نام آن که جان را فکرت آموخت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی اتاق عمل

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس: کارآموزی اصول و فنون عملکرد فرد اسکراب	شماره درس: ۵۱۴۳۴۴
نوع و تعداد واحد: کارآموزی، ۲ واحد	دروس پیش نیاز: اصول و فنون عملکرد فرد سیار و اسکراب نظری و عملی، کارآموزی رفتار
فراگیران (رشته، مقطع، ترم): ترم ۳ کارشناسی اتاق عمل	نیمسال تحصیلی: اول ۱۴۰۶-۱۴۰۵
زمان کارآموزی: طبق برنامه	محل کارآموزی: طبق برنامه
مسئول درس: خانم هانیه کرمی	شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۰۲
مکان و زمان حضور در دفتر کار: دانشکده پرستاری و مامایی - طبقه اول اتاق ۱۴۹. طبق برنامه نصب شده بر روی درب دفتر	

Email: haniehkarami@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: طبق برنامه

شرح درس :

در این واحد کارآموزی دانشجو وارد اتاق عمل شده و در نقش فرد سیار در شروع شیفت اتاق را آماده می‌کند. سپس بیمار را در وضعیتی مناسب بر روی تخت قرار می‌دهد و در انجام پرپ همکاری می‌کند. همچنین فیلد استریل را آماده می‌نماید. در این کارآموزی همچنین دانشجو در نقش فرد اسکراب وارد فیلد استریل می‌شود و در ضمن این که پروسیجر را شروع می‌نماید باید در نقش کمک اول یا دوم جراح توانایی اکسپوژر داشته و وسایل جراحی را به کار گیرد و در بخیه زدن همکاری نماید. ضمناً دانشجو در انجام هموستاز همکاری کرده و همچنین انجام ثبت نیز بر عهده ی وی می‌باشد.

هدف کلی:

آشنایی با اصول و فنون عملکرد فرد اسکراب

اهداف رفتاری:

در پایان این درس هر دانشجو قادر خواهد بود که:

۱. اصول آسپتیک را رعایت نماید.

۲. در شروع شیفت اتاق را آماده و تجهیز نماید.
۳. وسایل مورد نیاز برای پروسیجر را تهیه نماید.
۴. بیمار را با پوزیشن صحیح بر روی تخت قرار دهد.
۵. پد کوتر را در محل مناسب قرار دهد.
۶. در انجام پرپ اولیه و ثانویه همکاری کند.
۷. فیلد استریل را در نقش فرد سیار آماده نماید.
۸. در درپ اثاثیه و بیمار در نقش فرد اسکراب همکاری کند.
۹. فیلد استریل را در نقش فرد اسکراب آماده نماید.
۱۰. پروسیجر را شروع کند.
۱۱. اکسپوژر را انجام دهد.
۱۲. وسایل جراحی و لوازم و تجهیزات را به کار گیرد.
۱۳. بخیه زدن را به روش صحیح انجام دهد.
۱۴. شمارش گازها، سوزن‌ها و وسایل را انجام دهد.
۱۵. پانسمان زخم را انجام دهد.
۱۶. اصول اسپتیک را در حین عمل رعایت نماید.
۱۷. عمل جراحی را به روش صحیح خاتمه دهد.
۱۸. در نقش فرد اسکراب در هموستاز همکاری می کند.
۱۹. ثبت را به روش صحیح انجام دهد.
۲۰. همدلی، شفقت، تعهد به ایمنی و بهزیستی بیمار را رعایت کند.
۲۱. در محیط کارآموزی رفتاری حرفه‌ای و منطبق با اصول اخلاق حرفه‌ای داشته باشد و به مسئولیت‌های قانونی و استانداردهای تخصصی پایبند باشد.
۲۲. مهارت‌های ارتباطی و بین‌فردی خود را در تعامل با بیمار، جراح و سایر اعضای تیم جراحی بهبود بخشد.
۲۳. مقالات و منابع علمی جدید مرتبط با مراقبت از بیمار را متناسب با اهداف کارآموزی اسکراب مطالعه و بررسی کند.
۲۴. در حفظ و مدیریت منابع موجود در اتاق عمل، از جمله استفاده بهینه و صرفه‌جویی در مصرف تجهیزات و وسایل، همکاری و مشارکت داشته باشد.

شیوه کارآموزی:

این واحد کارآموزی به صورت ۲ روز در هفته (سه شنبه و چهارشنبه) در اتاق عمل های بیمارستان های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اصفهان ارائه می گردد و از روش‌های Demonstration, Role modeling برحسب نیاز استفاده می گردد

نحوه ارزشیابی دانشجویان:

نمره	روش‌های ارزشیابی	مؤلفه‌های اصلی	حیطه ارزشیابی
۵ نمره	مشاهده مستقیم استاد، چک‌لیست مهارت	انجام صحیح مهارت‌های مورد انتظار دوره، رعایت استانداردهای انجام کار، ایمنی بیمار، کنترل عفونت، استفاده صحیح از تجهیزات، دقت و تسلط در اجرای مهارت‌ها. تکمیل لاگ بوک	۱. مهارت‌های عملی بالینی
۷ نمره	مشاهده مستقیم استاد، فرم ارزشیابی عملکرد بالینی، ارائه و تحلیل مورد بالینی، بررسی فعالیت‌های بالینی ثبت شده (لاگ بوک)	ارزیابی جامع بیمار و جمع‌آوری داده‌ها، تحلیل اطلاعات و شناسایی مشکلات بیمار اولویت‌بندی نیازهای بیمار، برنامه‌ریزی و اجرای مراقبت، تصمیم‌گیری و قضاوت بالینی، تکمیل لاگ بوک	۲. عملکرد بالینی
۴ نمره	آزمون کتبی پایان کارآموزی، ارائه تکلیف	دانش مرتبط با مراقبت، ارتباط دانش نظری با اقدامات بالینی، تحلیل شرایط بیمار، حل مسئله و تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد، ارزشیابی نهایی	۳. دانش و استدلال بالینی
۴ نمره	مشاهده مستمر استاد، بازخورد و ارزیابی رفتار حرفه‌ای، حضور و غیاب	مسئولیت‌پذیری، ارتباط حرفه‌ای با بیمار و تیم درمان، رعایت حقوق بیمار، محرمانگی، پاسخگویی، کار تیمی و رفتار حرفه‌ای، حضور و غیاب	۴. حرفه‌ای‌گری و اخلاق حرفه‌ای
۲۰ نمره			جمع کل

سیاست‌ها و قوانین دوره:

آئین نامه رفتار و پوشش حرفه‌ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرایی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت

معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه‌ای رعایت گردد.

✓ دانشجو موظف است رأس ساعت ۷:۳۰ صبح در محل کارآموزی حضور یابد. مربی مجاز است از حضور دانشجویانی که با تأخیر در محل کارآموزی حاضر می‌شوند جلوگیری کرده و در صورت خروج زودتر از موعد غیبت محسوب نماید.

✓ دانشجو در صورت عدم حضور منظم در محل کارآموزی مشمول مقررات زیر خواهد شد:
- غیبت مجاز و غیر مجاز هر دو نیاز به جبران دارند و مربی مجاز به کسر نمره به ازاء روزهای غیبت در کارآموزی باشد.

الف) در صورتی که دانشجو در زمان کارآموزی برابر ۱۰/۱ واحد غیبت موجه نماید، برابر زمان غیبت کارآموزی باید با هماهنگی استاد مربوطه جهت انجام کارآموزی جبرانی در بخش حضور یابد که در صورت عدم جبران یک نمره از نمره کارآموزی کسر خواهد شد.

ب) در صورتی که دانشجو در زمان کارآموزی برابر ۱۰/۱ واحد غیبت غیرموجه نماید، دو برابر زمان غیبت کارآموزی باید با هماهنگی استاد مربوطه جهت انجام کارآموزی جبرانی در اتاق عمل حضور یابد که در صورت عدم جبران دو نمره از نمره کارآموزی کسر خواهد شد.

ج) در صورتی که دانشجو بیش از ۱۰/۱ واحد کارآموزی غیبت غیرموجه نماید نمره صفر منظور خواهد شد و در صورت موجه بودن، واحد مربوطه توسط آموزش حذف خواهد شد.

- منظور از غیبت موجه غیبتی است که به علت بیماری، فوت بستگان درجه یک و یا تشریف به حج تمتع باشد و در صورت بیماری، استعلاجی باید توسط پزشک معتمد دانشگاه تأیید گردد.

✓ **واکسیناسیون هپاتیت** قبل از حضور در محیط بالینی باید جهت کلیه دانشجویان انجام و دانشجو از مقدار تیتراژ آنتی بادی خود مطلع باشد.

✓ دانشجو موظف است به اصول بیمارستان و دانشکده جهت وضعیت ظاهر و نحوه لباس پوشیدن (حجاب و...) پایبند باشد. در غیر این صورت مربی مجاز است دانشجو را به دانشکده ارجاع دهد.

✓ دانشجو باید قوانین و سیاست‌های بیمارستان و دانشکده را رعایت کند این قوانین شامل موارد زیر می‌باشد: نصب اتیکت خوانا با آرم دانشگاه، نداشتن تلفن همراه، کوتاه بودن ناخن‌ها و عدم استفاده از ناخن مصنوعی و لاک ناخن، پوشش کامل موها، عدم استفاده از لوازم آرایشی و عطر و ادکلن، عدم استفاده از جواهرات و زیورآلات و ساعت مچی، منع جویدن آدامس، پوشیدن یونیفرم تمیز، مناسب و سالم

✓ هر کدام از دانشجویان موظف به ارائه تکلیف در زمان تعیین شده می باشند.

✓ استفاده نامناسب از تلفن همراه و عکاسی یا فیلم‌برداری از بیمار، پرونده و محیط بالینی بدون مجوز ممنوع است.

✓ دانشجویان موظف‌اند فعالیت‌های بالینی خود را حداکثر ظرف یک هفته پس از اتمام کارآموزی در سامانه طبیب به نشانی eportfolio.mui.ac.ir ثبت نمایند.

✓ در صورت نیاز به برگزاری راند آموزشی/ بالینی، حداکثر یک ساعت، ترجیحاً در ابتدا یا انتهای روز کارآموزی، به این فعالیت اختصاص می یابد و بخش عمده زمان کارآموزی به فعالیت‌های بالینی و یادگیری در محیط بالین اختصاص داده می شود.

شرح وظایف فراگیران:

به‌علاوه فراگیران موظف‌اند کلیه قوانین، مقررات و ضوابط آموزشی، درمانی و حرفه‌ای دوره و محیط بالینی را رعایت نموده و وظایف زیر را انجام دهند:

-در برخورد با بیمار، همراه بیمار، استاد/مربی و کارکنان بخش، رفتار حرفه‌ای و احترام متقابل را رعایت نمایند.

- در فعالیت‌های بالینی محوله مشارکت فعال داشته و مسئولیت‌های آموزشی و حرفه‌ای خود را مطابق برنامه دوره انجام دهند.

- حقوق و کرامت بیمار، محرمانگی اطلاعات، ایمنی بیمار، کنترل عفونت و بهداشت دست را رعایت نمایند.

-اقدامات بالینی را در حدود صلاحیت دانشجویی و تحت نظارت استاد/مربی انجام دهند.

- اصول ایمنی را در تمامی فعالیت‌های بالینی محوله رعایت نموده و اقدامات لازم را در جهت حفظ ایمنی بیمار، خود و اعضای تیم جراحی مطابق با دستورالعمل‌های ایمنی انجام دهند.

- با کسب اجازه از مسئول مربوطه، در زمان مناسب به استراحت پرداخته و پس از پایان زمان استراحت، در اسرع وقت به محل کار بازگردند.
- در فعالیتهای علمی، پژوهشی و آموزشی مشارکت نموده و در صورت تمایل، با راهنمایی مدرس نسبت به انجام فعالیتهای جانبی از جمله جست‌وجو و مطالعه مقالات علمی و پژوهشی، بررسی موارد بالینی و انجام تحقیقات مرتبط اقدام نمایند.
- در صورت اعتراض به نمره حداکثر تا ۳ روز بعد از اعلام نمره، دانشجو می تواند اعتراض کند.

منابع:

۱. ساداتی ل، گلچینی ا. اصول و فنون عملکرد فرد سیار و اسکراب. ویراست دوم. تهران: انتشارات جامعه‌نگر؛ ۱۴۰۳

منابع برای مطالعه بیشتر:

۱. Association of Surgical Technologists. Surgical Technology for the Surgical Technologist: A Positive Care Approach. 6th ed. Cengage Learning; 2024.
۲. Hornacky A, Phillips N. Berry & Kohn's Operating Room Technique. 15th ed. St. Louis, MO: Elsevier; 2024.
۳. Rothrock JC. Alexander's Care of the Patient in Surgery. 16th ed. St. Louis, MO: Elsevier; 2019

جدول برنامه کارآموزی عملکرد فرد اسکراب

عنوان کارآموزی: کارآموزی اصول و فنون عملکرد فرد اسکراب	شماره درس: ۵۱۴۳۴۴
نیمسال: ۱۴۰۵-۰۶	فراگیران: ترم ۳ کارشناسی اتاق عمل
زمان کارآموزی: طبق برنامه	اساتید درس: اساتید گروه اتاق عمل

ردیف	روز کارآموزی	اهداف آموزشی
۱	جلسه اول	بیان اهداف، اصول و مقررات، نحوه ارزشیابی، برنامه تقسیم وظایف و آشنایی با اصول کلی وظایف دانشجو
۲	جلسه دوم	آشنایی با اصول پذیرش بیمار در اتاق عمل
۳	جلسه سوم	نحوه پوزیشن دادن به بیمار و مراقبت های مربوطه
۴	جلسه چهارم	آشنایی با وظایف فرد اسکراب
۵	جلسه پنجم	آشنایی با انواع روش های اسکراب دست
۶	جلسه ششم	آشنایی با روش پوشیدن / پوشاندن گان و دستکش
۷	جلسه هفتم	آشنایی با انواع پرپ و درپ
۸	جلسه هشتم	آشنایی با انواع نخ ها و کاربرد آنها
۹	جلسه نهم	آشنایی با تکنیک های بخیه
۱۰	جلسه دهم	آشنایی با اصول شمارش موارد مختلف در اتاق عمل (گاز، لنگاز و...)
۱۱	جلسه یازدهم	آشنایی با انواع پانسمان زخم جراحی
۱۲	جلسه دوازدهم	آشنایی با انواع نمونه های جراحی
۱۳	جلسه سیزدهم	آشنایی با اصول ضدعفونی در اتاق عمل
۱۴	جلسه چهاردهم	آشنایی با انواع کتتر ها و درن ها
۱۵	جلسه پانزدهم	آشنایی با نحوه ثبت در پرونده
۱۶	جلسه شانزدهم	تکرار و آموزش موارد گذشته
۱۷	جلسه هفدهم	تکرار و آموزش موارد گذشته
۱۸	جلسه هجدهم	گرفتن بازخورد از دانشجو و انجام ارزشیابی دانشجو

شرح، تعداد و سطح فعالیت های کارآموزی

شرح فعالیت	سطح فعالیت
------------	------------

ردیف	عنوان فعالیت	مشاهده گر	با کمک	با نظارت	مستقل	تعداد
۱	توانایی رعایت اصول آسپتیک			*		
۲	توانایی تجهیز و آماده نمودن اتاق (در شروع شیفت)			*		۱۰
۳	توانایی انجام پرپ ثانویه			*		۵
۴	توانایی اسکراب دست‌ها			*		۱۲
۵	توانایی خشک کردن دست‌ها بعد از اسکراب			*		۱۲
۶	توانایی پوشیدن گان و دستکش			*		۱۲
۷	توانایی درپ ائائیه (در نقش فرد اسکراب)			*		۳
۸	توانایی آماده نمودن فیلد استریل (در نقش فرد اسکراب)			*		۱۰
۹	توانایی انجام فعالیت در شروع پروسیجر (در نقش فرد اسکراب)		*			۸
۱۰	توانایی ایجاد اکسپوژر (در نقش کمک اول یا دوم جراح)		*			۵
۱۱	توانایی مراقبت از نمونه (در نقش فرد اسکراب)			*		۵
۱۲	توانایی به کارگیری وسایل جراحی			*		۱۰
۱۳	توانایی به کارگیری لوازم و تجهیزات			*		۱۰
۱۴	توانایی بخیه زدن		*			۸
۱۵	توانایی شمارش (گاز، سوزن و وسایل) در نقش فرد اسکراب			*		۵
۱۶	توانایی پانسمان زخم			*		۱۰
۱۷	توانایی انجام فعالیت در اختتام عمل جراحی			*		۸

۱		*			توانایی ضد عفونی نمودن اتاق	۱۸
---	--	---	--	--	-----------------------------	----